

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2004/11 (Siyasî Parti Malî Denetimi)

Karar Sayısı:2006/44

Karar Günü:09.06.2006

R.G. Tarih-Sayı:03.10.2006-26308

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Saadet Partisi'nin 2003 yılı kesinhesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 16. maddesi uyarınca, Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Tülay TUĞCU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, Cafer ŞAT, A.Necmi ÖZLER, Ali GÜZEL ve Serdar ÖZGÜLDÜR'ün katılımıyla 05.04.2005 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında;

Saadet Partisi'nin 2004 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda; 'Dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle' karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

Parti'nin Anayasa Mahkemesi'ne verdiği 2003 yılı kesinhesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren esas inceleme raporu, Anayasa ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerde Saadet Partisi'nin Genel Merkezi ile il örgütlerinin 2003 yılı gelirlerinin 2.562.154.701.764.- lira, giderlerinin 2.495.748.753.544.- lira ve 2004 yılına devreden nakit mevcudunun 66.405.948.220.-lira olduğu, gelir toplamı ile gider ve nakit devir rakamlarının toplamının birbirine denk olduğu görülmüştür.

A- Gelirlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Gelirleri

Parti Genel Merkezi gelirleri 944.669.609.039.- lira olarak gösterilmiştir.

Bunun 427.830.688.531.- lirası 2002 yılından devreden gelir farkı, 489.380.000.000.- lirası bağış ve yardımlar, 27.418.920.508.- lirası kredili mal alımları (ödenecek borçlar) ve 40.000.000.- lirası ise sair gelirlerden oluşmaktadır.

Genel Merkezin defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan incelemede, aşağıda belirtilenler dışındaki gelirlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun 61-69. maddelerinde siyasî partilerin gelirleri belirtilmekte, siyasî partilerin gelir kaynaklarından olan bağışların düzenlendiği 66. maddesinin ikinci fıkrasında, 'Yukarıdaki fıkranın dışında kalan gerçek ve tüzelkişilerin her birinin bir siyasî partiye aynı yıl içinde iki milyar liradan fazla kıymette aynı veya nakdi bağışta bulunması veya

Esas Sayısı:2004/11 (Siyasî Parti Malî Denetimi)**Karar Sayısı:2006/44**

yayınları kullandırılması yasaktır'; 76. maddesinin birinci fıkrasında da 'Bu kanun hükümlerine aykırı olarak bağış kabul ettiği, mal veya gelir edindiği, Anayasa Mahkemesince tesbit edilen siyasî partilerin, bu yolla elde ettikleri gelirlerin tamamının, Kanun'da belirtilen miktarlardan fazla gelirlerle, taşınmaz malların kanuni miktarı geçen kısmının karşılığının Hazineye irat kaydedilmesine, taşınmaz malların ise Hazine adına tapuya tesciline karar verilir' denilmektedir.

2820 sayılı Yasa'nın 116. maddesinin birinci fıkrasında ise; 'Bu kanun hükümlerine aykırı olarak bağışta bulunan kimse ve bağışı kabul eden parti sorumlusu, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.' hükmü yer almaktadır.

2820 sayılı Yasa'nın Ek 6. maddesi hükmü uyarınca Kanun'un 66. maddesinde öngörülen bağış sınırının yeniden değerlendirilme oranında artırılması sonucu 2003 yılında uygulanacak olan bağış sınırı 11.559.500.000.- lira olarak belirlenmiştir.

Ayrıntısı aşağıda gösterilen ve Parti'nin 2003 yılı bağış geliri olarak Genel Merkez kesinhesabında yer alan toplam 33.714.000.000.- liralık bağış gelirin Kanun'un 66. maddesinde öngörülen bağış sınırlarını aştığı görülmüştür.

Bağış Yapanın	Bağış Makbuzunun			Bağışı Kabul Eden	2003 Yılında Yaptığı	Fazla (Sınırı Aşan)
Adı Soyadı	Tarihi	Nosu	Bağış Tutarı	Parti Sorumlusu ve Görevi	Toplam Bağış Tutarı	Bağış Tutarı
Oğuzhan ASİLTÜRK	16.07.2003	10567	2.000.000.000.-	Suat PAMUKÇU(Genel Sekreter)	12.500.000.000.-	940.500.000.-
	27.05.2003	10531	2.000.000.000.-	Suat PAMUKÇU(Genel Sekreter)		
	31.10.2003	10666	5.000.000.000.-	Suat PAMUKÇU(Genel Sekreter)		
	19.11.2003	10678	3.500.000.000.-	Mustafa GEÇEN (Genel Muhasip)		
Yasin HATİPOĞLU	27.06.2003	10552	12.600.000.000.-	Suat PAMUKÇU(Genel Sekreter)	19.400.000.000.-	7.840.500.000.-
	24.11.2003	10680	6.800.000.000.-	Mustafa GEÇEN (Genel Muhasip)		
Recai KUTAN	09.07.2003	10556	1.000.000.000.-	Suat PAMUKÇU(Genel Sekreter)	19.660.000.000.-	8.100.500.000.-

Esas Sayısı:2004/11 (Siyasî Parti Malî Denetimi)**Karar Sayısı:2006/44**

	31.12.2003	10706	2.000.000.000.-	Mustafa GEÇEN (Genel Muhasip)		
	01.10.2003	10654	5.000.000.000.-	Suat PAMUKÇU(Ge nel Sekreter)		
	01.11.2003	10667	4.000.000.000.-	Mustafa GEÇEN (Genel Muhasip)		
	01.12.2003	10681	5.660.000.000.-	Mustafa GEÇEN (Genel Muhasip)		
	10.03.2003	63994	2.000.000.000.-	Fikret ERÇOBAN (Genel Muhasip)		
Turhan ALÇELİK	16.07.2003	10564	2.000.000.000.-	Suat PAMUKÇU(Ge nel Sekreter)	16. 000.000.000 .-	4.440.500.000.-
	27.05.2003	10538	14. 000.000.000.-	Suat PAMUKÇU(Ge nel Sekreter)		
Suat PAMUKÇU	01.07.2003	10607	2.000.000.000.-	Suat PAMUKÇU(Ge nel Sekreter)	18. 000.000.000 .-	6.440.500.000.-
	08.04.2003	10504	2.000.000.000.-	Fikret ERÇOBAN (Genel Muhasip)		
	31.12.2003	10714	3.000.000.000.-	Mustafa GEÇEN (Genel Muhasip)		
	01.10.2003	10653	5.000.000.000.-	Suat PAMUKÇU(Ge nel Sekreter)		
	21.10.2003	10657	6.000.000.000.-	Suat PAMUKÇU(Ge nel Sekreter)		
Lütfi ESENGÜL	25.08.2003	10541	2.000.000.000.-	Suat PAMUKÇU(Ge nel Sekreter)	12. 130.000.000 .-	570. 500.000.-
	31.12.2003	10708	2.800.000.000.-	Mustafa GEÇEN (Genel Muhasip)		

Esas Sayısı:2004/11 (Siyasî Parti Malî Denetimi)**Karar Sayısı:2006/44**

	01.11.2003	10668	2.250.000.000.-	Mustafa GEÇEN (Genel Muhasip)		
	01.12.2003	10682	3.080.000.000.-	Mustafa GEÇEN (Genel Muhasip)		
	10.03.2003	63995	2.000.000.000.-	Fikret ERÇOBAN (Genel Muhasip)		
T. Rıza GÜNERİ	26.08.2003	10549	2.000.000.000.-	Suat PAMUKÇU(Ge nel Sekreter)	15. 500.000.000 .-	3.940.500.000.-
	31.12.2003	10711	3.000.000.000.-	Mustafa GEÇEN (Genel Muhasip)		
	05.11.2003	10669	8.500.000.000.-	Mustafa GEÇEN (Genel Muhasip)		
	03.04.2003	63998	2.000.000.000.-	Fikret ERÇOBAN (Genel Muhasip)		
Ahmet SÜNNETÇİOĞ LU	17.09.2003	10701	3.500.000.000.-	Mustafa GEÇEN (Genel Muhasip)	13. 000.000.000 .-	1.440.500.000.-
	31.12.2003	10707	3.000.000.000.-	Mustafa GEÇEN (Genel Muhasip)		
	03.10.2003	10655	2.000.000.000.-	Suat PAMUKÇU(Ge nel Sekreter)		
	01.09.2003	10615	2.500.000.000.-	Suat PAMUKÇU(Ge nel Sekreter)		
	10.03.2003	63997	2.000.000.000.-	Fikret ERÇOBAN (Genel Muhasip)		
					TOPLAM	33. 714.000.000.-

a) Bu durumda; Parti Genel Merkezi'nce 2820 sayılı Yasa'nın 66. maddesine aykırı olarak elde edilen toplam 33.714.000.000.- lira tutarındaki bağış geliri karşılığı malvarlığının aynı Yasa'nın 76. maddesi gereğince Hazine'ye gelir kaydedilmesi,

b) 2820 sayılı Yasa'nın 116. maddesi gereğince, Yasa'ya aykırı olarak bağışta bulunan kimseler ile bağışı kabul eden parti sorumluları hakkında gerekli yasal işlemlerin yapılabilmesi için Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulması,

gerektiği sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Gelirleri

Parti'nin il örgütleri gelirleri 1.617.485.092.725.- lira olarak gösterilmiştir.

Bunun 260.564.866.370.- lirası 2002 yılından devreden gelir farkı, 284.237.826.988.- lirası üye aidatları, 2.550.600.000.- lirası aday özel aidatları, 497.585.969.- lirası bayrak, flama, rozet satış geliri, 850.410.771.572.- lirası bağış ve yardımlar, 6.381.661.589.- lirası sair gelirler, 60.737.050.000.- lirası teşkilatlardan alınan nakitler ve 152.104.730.237.- lirası ise kredili mal alımları (ödenek borçlardan) oluşmaktadır.

İl örgütlerinin kesinhesap çizelgelerinin gelir bölümü üzerinde yapılan incelemede, gelirlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

B- Giderlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Giderleri

Parti Genel Merkezi giderleri 944.669.609.039.- lira olarak gösterilmiştir.

Bunun 290.618.118.896.- lirası büro genel giderleri, 283.067.081.497.- lirası personel giderleri, 130.876.770.000.- lirası seyahat giderleri, 1.715.413.120.- lirası bayrak, flama, rozet giderleri, 182.000.700.000.- lirası seçim ve propaganda giderleri, 35.050.169.670.- lirası konferans, sergi v.b. faaliyet giderleri, 15.529.566.667.- lirası basın yayın giderleri, 439.030.800.- lirası demirbaş eşya alım giderleri ve 5.372.758.389.- lirası ise sair giderlerden oluşmaktadır.

Genel Merkezin defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan incelemede, aşağıda belirtilenler dışındaki giderlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun 70. maddesinde 'Bir siyasî partinin bütün giderleri, o siyasî parti tüzelkişiliği adına yapılır.' denilmektedir.

Buna karşın Recai KUTAN adına düzenlenen ve adres olarak ta 'T.B.M.M. lojmanları B-2 No:64 Oranşehir - ANKARA' gösterilen 23.7.2003 tarihli ve 49291 nolu 94.400.000.- liralık faturanın parti genel merkez gideri olarak gösterildiği ve parti hesaplarına gider kaydedildiği görülmüştür.

Söz konusu fatura karşılığı yapılan ve gazete alımına yönelik olan bu giderin, parti tüzelkişiliği adına yapılan bir gider olarak kabul edilmesi mümkün değildir.

	Faturanın		Muhasebe Kaydının		
Düzenleyen	Tarihi	No. su	Tarihi	No. su	Ödeme Tutarı
Keçecioğulları Gıda Pazarlama Ltd. Şirketi	23.07.2003	49291	25.07.2003	55	94. 400.000.-

--	--	--	--	--	--

Bu itibarla; 2820 sayılı Yasa'nın 70. maddesine aykırı olarak kişi adına düzenlenmiş belgelerle yapılan 94.400.000.- liralık gider karşılığı malvarlığının, aynı Yasa'nın 75. ve 76. maddeleri gereğince Hazine'ye gelir kaydedilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Giderleri

Parti il örgütlerinin giderleri 1.551.079.144.505.- lira olarak gösterilmiştir.

Bunun 100.156.067.814.- lirası geçen dönemden devreden giderler, 907.107.685.240.- lirası büro genel giderleri, 81.468.057.617.- lirası personel giderleri, 120.649.995.770.- lirası seyahat giderleri, 13.636.090.072.- lirası bayrak, flama, rozet giderleri, 99.820.801.787.- lirası seçim ve propaganda giderleri, 49.136.651.120.- lirası konferans, sergi v.b. faaliyet giderleri, 24.217.592.776.- lirası basın yayın giderleri, 1.072.540.000.- lirası demirbaş eşya alım giderleri, 93.076.612.309.- lirası sair giderler ve 60.737.050.000.- lirası teşkilatlara verilen nakit yardımlarından oluşmaktadır.

Parti'nin il örgütlerinin 2003 yılı gelir ve giderleri arasındaki 66.405.948.220.- lira fark nakit mevcudu olarak 2004 yılına devretmiştir.

İl örgütleri kesinhesap çizelgelerinin gider bölümleri üzerinde yapılan incelemede, giderlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

C- Parti Malları

Saadet Partisi'nin 2003 yılı defter ve belgeleri üzerinde yapılan incelemede;

Parti'nin 2003 yılında herhangi bir taşınmaz mal ediniminin olmadığı, ancak 16.9.2003 tarihinde Genel Merkez ihtiyacı için 439.030.800.- lira değerinde satınalma suretiyle bir adet bilgisayar yazıcısı edinildiği anlaşılmaktadır.

Parti'nin 2003 yılı kesinhesabının ve eklerinin incelenmesinde Genel Merkez ihtiyacı için satınalma suretiyle elde edilen bir adet bilgisayar yazıcısının 2820 sayılı Yasa'ya uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

IV- SONUÇ

Saadet Partisi'nin 2003 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda;

1- Saadet Partisi'nin 2003 yılı kesinhesabında gösterilen 2.528.440.701.764.- lira gelir ve 2.495.654.353.544.- lira gider ile 66.405.948.220.- lira nakit devrinin eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'na uygun olduğuna,

2- Parti Genel Merkezi'nce 2820 sayılı Kanun'un 66. maddesine aykırı olarak elde edilen toplam 33.714.000.000.- lira tutarındaki bağış geliri karşılığı malvarlığının aynı Kanun'un 76. maddesi gereğince Hazine'ye gelir kaydedilmesine,

3- Parti Genel Merkezi'nce 2820 sayılı Kanun'un 70. maddesine aykırı olarak kişi adına düzenlenmiş belgelerle yapılan 94.400.000.- lira gider karşılığı malvarlığının aynı Kanun'un 75. ve 76. maddesi gereğince Hazine'ye gelir kaydedilmesine,

Esas Sayısı:2004/11 (Siyasî Parti Malî Denetimi)

Karar Sayısı:2006/44

4- 2820 sayılı Kanun'un 116. maddesine aykırı olarak bağışta bulunanlar ile bağışı kabul eden parti sorumluları hakkında gerekli yasal işlemlerin yapılabilmesi için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmasına,

9.6.2006 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Tülay TUĞCU

Başkanvekili
Haşim KILIÇ

Üye
Fulya KANTARCIOĞLU

Üye
Ahmet AKYALÇIN

Üye
Mehmet ERTEN

Üye
Mustafa YILDIRIM

Üye
A. Necmi ÖZLER

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Şevket APALAK

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT